

VENTSPILS VALSTSPILSĒTAS PAŠVALDĪBAS DOME

Jūras iela 36, Ventspils, LV3601, Latvija, tālr.: 63601100, fakss: 63601118, e-pasts: dome@ventspils.lv

DOMES ĀRKĀRTAS SĒDES PROTOKOLS

Ventspilī

2022.gada 8.februārī

Nr. 3

Sēde sasaukta plkst.14.00

Sēde atklāta plkst.14.03

Sēdes norises vieta: Kultūras centra Lielajā zālē, Kuldīgas ielā 18, Ventspilī

Domes sēdi vada Ventspils valstspilsētas pašvaldības domes priekšsēdētājs **Jānis Vītoliņš**.

Domes deputāti:

Guntis Blumbergs
Andris Grigalis
Dace Korna
Kristīne Lemberga
Didzis Ošenieks
Jānis Vītoliņš
Kārlis Vočtavs

Nepiedalās deputāti:

Edgars Čeporjus - atvaļinājumā
Aigo Gūtmanis - atvaļinājumā
Bruno Jurševics – iemesls nav paziņots
Ģirts Valdis Kristovskis- nevarēja ierasties
Aivars Lembergs – attaisnots iemesls
Normunds Pūpols – attaisnots iemesls

Piedalījušās personas:

Aldis Ābele	Ventspils valstspilsētas pašvaldības izpilddirektors
Kaspars Vitenbergs	Ventspils valstspilsētas pašvaldības izpilddirektora 1.vietnieks-Ventspils domes administrācijas vadītājs
Ineta Vašuka	Ventspils domes administrācijas Juridiskās nodaļas vadītāja
Alise Gansone	Ventspils domes administrācijas Pilsētas mārketinga nodaļas vadītāja vietniece satura mārketinga jautājumos p.i.
Agnija Priedoliņa	Ventspils domes administrācijas Vispārējās nodaļas vadītāja
Imants Sarmulis	Pašvaldības iestādes “Ventspils osta” vadītājs

Domes sēdi protokolē Vispārējās nodaļas Domes sēžu sekretāre **Sintija Putniņa**.

1.§

Par Ventspils valstspilsētas pašvaldības domes aicinājumu Saeimai nepieņemt trešajā lasījumā likumprojektu «Grozījumi Likumā par ostām» (Nr.1045/Lp13)

Ziņo: I.Sarmulis

A. Grigalis interesējās, kāpēc Liepājas osta nav pieminēta lēmumā, jo Liepājas osta un Ventspils osta ir gandrīz vienlīdzīgas ostas un kāpēc Liepājas ostas pārvaldības modelis paliek iepriekšējais.

I.Sarmulis atbild, ka šajā lēmumā ir norādīts, ka attieksme nav vienāda - Liepājas osta tiek izņemta no šīs reformas un reforma attiecas tikai uz Ventspils un Rīgas ostu.

K.Lemberga vērš uzmanību uz procentuāli atšķirīgām teritorijām, ko no kopējās pašvaldības teritorijas aizņem attiecīgi Rīgas osta un Ventspils osta - Ventspils osta šobrīd ir 42% no visas pašvaldības teritorijas, bet Rīgā tā proporcija no pilsētas teritorijas ir mazāka, kā arī norāda, ka faktiski Ostu likumprojekts pēc būtības visvairāk skars tieši ventspilnieku intereses.

I.Sarmulis papildina K.Lembergas teikto, ka, pieņemot likumu, tad no ostas teritorijas tiks izslēgta daļa, kas ir saistīta ar izdevumiem, un procentuāli ostas teritorija būs mazāka.

J.Vītoliņš izklāsta savu redzējumu par situāciju:

Kopš 2019.gada beigām, kad pašvaldības pārstāvji tika izslēgti no Ventspils brīvostas pārvaldes, Ventspils brīvostu pārvalda 4 valsts pārstāvji un pašvaldībai nav bijusi nekāda iespēja ietekmēt lēmumus un bieži nav informēta par lēmumiem, kas tiek pieņemti brīvostas valdē.

Ventspilī ostas ietekme pilsētas ekonomikā, pilsētas dzīvē kopumā ir visbūtiskākā valstī gan teritoriālā, gan ekonomiskā ziņā. Iepriekš mērķtiecīgi tika veicināta rūpniecības attīstība tieši ostā un tika piedāvātas 2500 jaunas darba vietas vairāk kā 20 gadu laikā, jo nebija šaubu, ka kravu apjoms varētu būtiski samazināties, taču pēdējo divu gadu laikā aptuveni par 47% ir krities kravu apgrozījums – no 20,5 milj.tonnu 2019.gadā uz 11,1 milj.tonnu 2021.gadā, bet brīvosta nav iniciējusi nevienu jaunu rūpniecisko projektu un atteikusies no viena atbalstīta projekta VATP Nr.8, kā arī būtiski samazinājusi atbalstu pilsētai un iedzīvotājiem (kultūra, sabiedriskā kārtība, sportam), kā arī katru gadu ir diskusijas par to, kādā apjomā turpināt uzturēt brīvostas pārvaldes īpašumā esošo publisko infrastruktūru, kas izbūvēta par Eiropas fondu līdzekļiem.

Priekšlikums pašvaldībai atgriezties brīvostas pārvaldē pats par sevi būtu vērtējams pozitīvi, taču šobrīdējie nosacījumi nav pieņemami, jo saskaņā ar Satiksmes ministra teikto - pašvaldībai būšot iespēja piedalīties ar savu ieguldījumu jaunajā komersantā, kas turpmāk pārvaldīs brīvostu, un iegūt 40% paketi kā mazākuma akcionāram. Brīvostas īpašumu veido – pašvaldības īpašums (~150 milj.EUR), valsts īpašums, privātais īpašums un Brīvostas pārvaldes īpašums (~170 milj.EUR). Pašvaldības priekšlikums pārvaldības reorganizācijā bija tāds, ka brīvostas pārvaldes īpašums ir kopējs īpašums un, veidojot akciju sabiedrību, jābūt proporcijai 50% uz 50%, jo īpašums ir radīts kopīgi, t.sk. izmantojot arī pašvaldības īpašumu. Likumdevējs ir skaidri ierakstījis, ka viss brīvostas pārvaldes īpašums (~170 milj.EUR) ir valsts īpašums, un pašvaldība, lai iegūtu mazākuma akcionāra 40% akciju, ir jāiegulda papildus vēl ~113 milj. EUR, pie tam nezinot mazākuma akcionāra tiesības, jo ar akcionāru līgumu nav bijusi iespēja iepazīties. Mazākuma akcionāra tiesības var būt arī tādas, ka mazākuma akcionārs var tikai piedalīties akcionāru sēdē un paklausīties, bet ietekmēt balsojumu nevar, ja tas nav precīzi ierakstīts.

Pašvaldības īpašumu, kas atrodas brīvostas teritorijā, turpmāk pārvaldīs jauns komersants, kuram likumā nav paredzēts nekāds pienākums jebkuru jautājumu saskaņot ar

šī īpašuma īpašnieku, t.i. pašvaldību, un jaunais komersants varēs slēgt nomas līgumu ar jebkuru komersantu un pašvaldībai par to nebūs informācija. Likumprojekts arī paredz, ka komersants ieņēmumus varēs izmantot ne tikai Ventspils pilsētā, bet jebkur, tai skaitā ārpus Ventspils un arī nezināmos darījumos. Tātad pašvaldībai tiek pilnībā liegtas jebkādas tiesības rīkoties ar savu īpašumu, kas uzskatāms par bezprecedenta situāciju jauno laiku valsts likumdošanā.

Tautsaimniecības komisijā tika izteikts pašvaldības viedoklis, ka pašvaldībai jābūt iespēja pārdot tos īpašumus jeb zemes gabalus, kas atrodas zem komersantiem īpašumā piederošām ēkām, un gūt ieņēmumus, kurus varētu ieguldīt tieši rūpniecības attīstībā – par visiem īpašumiem, kur ēka pieder komersantam un zeme pašvaldībai, brīvostas pārvalde un jaunais komersants zaudētu zemes nomas ieņēmumus tikai 5 000 EUR apmērā, bet, ja komersanti būtu gatavi pirkt šo zemi, pašvaldība iegūtu 2 - 3 milj.EUR, ko varētu ieguldīt jaunu rūpniecisko projektu attīstībā. Brīvosta nav ierosinājusi jaunus projektus, bet pašvaldības projekts ir atbalstīts – Eiropas fondu atbalsts ir 2,4 milj.EUR, bet apmēram 1 milj.EUR būs pašvaldībai jāiegulda un tai nebūtu jābūt nodokļu maksātāju naudai. Tiks apstiprināta programma par industriālo parku attīstību un tajā iesniedzamiem projektiem vislabākie realizācijas priekšnoteikumi ir brīvostā. Taču Tautsaimniecības komisija neieklausījās paustajos ierosinājumos un komisijas vadītājs lūdza minēt piemērus, kur zeme ir atsavināta. Tika minēts SIA “Bucher Municipal” piemērs- komersanti iegādājās zemi un turpināja attīstīties, tā vietā, lai, iespējams, pārtrauktu savu darbību Ventspilī, sašaurinot ražošanu, slēdza uzņēmumu Vācijā, bet Ventspilī paplašināja ražošanu. Tika piedāvāts ierakstīt likumā, ka šos ieņēmumus var izlietot tikai un vienīgi rūpniecības attīstībai brīvostā un zivsaimniecībā, kas neguva atbalstu. Šobrīd pašvaldībā ir vairāki iesniegumi, kur komersants vēlas iegādāties zemi un izveidot vienotu īpašumu, ko paredz arī Civillikums, bet arī priekšlikums atļaut iegādāties zemi neguva atbalstu.

Pauž uzskatu, ka tas pierāda to, ka nav tāda vēlme no valsts puses šobrīd ieklausīties, sadarboties, lai faktiski attīstība neapstātos. Pašvaldība nevar piekrist šādam likuma formulējumam un vēlas uzrunāt arī Saeimas deputātus un arī informēt Valsts prezidentu.

D.Korna pauž viedokli, ka šobrīd, klausoties diskusijā, jautājumu ir vairāk nekā atbilžu, t.sk. par stratēģisko plānu, kāpēc 30 gadus atpakaļ vajadzēja gandrīz visu Ventspils teritoriju iekļaut brīvostas teritorijā un tagadējā situācijā nav iespējams tikt skaidrībā par piederību. Vērs uzmanību, ka nav piedalījusies pamatdiskusijās, kur tiek atbildēts uz šo jautājumu, tāpēc atturēsies no balsojuma. Izsaka savu viedokli par Brīvostas pārvaldnieku A.Purmali.

I.Sarmulis sniedz atbildi D.Kornai kāpēc brīvostas teritorija ir tik liela un nepieciešama - brīvā ekonomiskā zona bija liels sasniegums ventspilniekiem Eiropas komisijā, tāpēc, ka šajā teritorijā jebkurš komersants, kurš sāk biznesu, ir tiesīgs saņemt nodokļu atlaides. “Klasiskā” osta Ventspilī ir apmēram 500 ha un tā ir termināla teritorija, ko neskāra izteiktais priekšlikums, visa pārējā teritorija ir saimnieciskās darbības teritorija. Pateicoties tam ir izdevies Ventspilī attīstīt labāko rūpniecību Latvijā - Ventspils ir absolūtais līderis produkcijas izlaidē uz vienu iedzīvotāju, ir uzbūvētas 12 jaunas modernas rūpnīcas ar 2000 jaunu darba vietu iespējām; ostas panākums tiek kompensēts ar jaunu, modernu rūpniecību, kurā strādā 17% darbinieku, atšķirībā no Rīgas brīvostas pārvaldes un Liepājas SEZ pārvaldes, kas nav uzbūvējušas nevienu rūpnīcu.

D.Ošenieks pauž viedokli par nepieciešamību šādu lēmumu atbalstīt, piekrītot J.Vītoliņa teiktajam par Ventspils brīvostas lomu Ventspils pilsētā, uzskaitot pašvaldības būtiskos finansiālos ieguvumus no Ventspils brīvostas darbības - 10% no tonnāžas maksas, finansējums sabiedriskai kārtībai, infrastruktūrai, svētkiem, kā “nodevu” par ventspilnieku neērtībām un vides riskiem, ar kuriem viņi saskaras ikdienā. Pauž uzskatu, ka šī likuma rezultātā tiek piedāvāts tāds pats modelis kā Padomju savienībā, kad osta bija strādāja

Maskavai (kopējā) nevis ventspilniekiem, un neviens tādu ostu vairs negrib un uzskata, ka ļoti pareizs bija iepriekšējais modelis, kas arī eksistē daudzās citās valstīs - ja tiek radīti vides riski un citas neērtības vietējiem iedzīvotājiem no ražošanas darbības, tad vietējai kopienai ir tiešs nepastarpināts labums nevis caur kopējo "kasi" dalāms labums. Pauž viedokli, ka tā ir JKP politiskā vēlme un izrēķināšanās un ventspilnieki ar to mierā nebūs, sekas tiks izjustas ļoti ātri un šis modelis atgriezīsies. Akcentē, ka nevar atbalstīt sagatavoto likumprojektu.

K.Lemberga atbalsta D.Ošenieka teikto un min Eiropas fondu piesaistīšanas iespējas Ventspils brīvostu pārveidojot par kapitālsabiedrību - brīvosta varēja piesaistīt līdz par 85% Eiropas fondu atbalstu, lai attīstītu rūpniecību, lai sakārtotu publisko infrastruktūru (pievadceļus), kā arī attīstītu hidrotehniskās būves, ieguldot kopumā miljonus Eiropas fondu līdzekļu, savukārt jaunajai kapitālsabiedrībai Eiropas fondus nebūs iespējams piesaistīt. Izsaka viedokli, ka ilgtermiņā brīvosta neattīstīsies un stagnēs, tam esot ļoti apzinātam mērķim, lai varētu akciju sabiedrību privatizēt, norādot, ka to ļoti izdevīgi darīt ir ASV, jo Latvija ir stratēģiski ļoti svarīgā ģeogrāfiskā stāvoklī, blakus Krievijai.

D.Korna atgādina par daudzajām sūdzībām par vides stāvokli Ventspilī, bet pēdējo divu gadu laikā sūdzības ir mazinājušās līdz ar ostas darbības samazināšanos, piem., netiek pārkrautas ogles. Uzskata, ka viņa par brīvostas radītajiem vides riskiem no brīvostas nav ieguvusi nekādu kompensāciju, kā arī situācijas atrisināšanai būtu jāsežšas pie sarunu galda.

J.Vītoliņš pauž viedokli par jauno ostas pārvaldnieku Andri Purmali un Imanta Sarmuļa kā bijušā Ventspils Brīvostas pārvaldnieka sasniegumiem, kā arī par Ventspils Brīvostas valdes priekšsēdētājas I.Strautmanes nostāju attiecībā uz zivju pārstrādes projekta realizāciju – pašvaldības konkrētos jautājumus par uzņēmumu- projekta realizētāju uztverot kā pašvaldības noraidījumu.

Vērš uzmanību, ka vienīgā institūcija, kas izsniedz atļaujas piesārņojušai darbībai un, kas kontrolē piesārņojušās darbības ir Valsts vides dienests, un pašvaldība no savas puses ir mēģinājusi panākt, lai kontrole un atļaujas būtu pārdomātas un, lai kontrole būtu efektīva, piem., "elektriskie deguni". Norāda uz Ventspils brīvostas komersantu nodrošinātām darba vietām, kā arī no Ventspils brīvostas finansējuma sakārtotās infrastruktūras un citiem ieguvumiem.

Dome, atklāti balsojot ar 6 balsīm PAR (Guntis Blumbergs, Andris Grigalis, Kristīne Lemberga, Didzis Ošenieks, Jānis Vītoliņš, Kārlis Vočtavs); PRET – nav; ATTURAS – 1 (Dace Korna), nolemj:

Pieņemt domes lēmumu "Par Ventspils valstspilsētas pašvaldības domes aicinājumu Saeimai nepieņemt trešajā lasījumā likumprojektu «Grozījumi Likumā par ostām» (Nr.1045/Lp13)" (Lēmums Nr.9).

Sēdi slēdz plkst.15:06.

Sēdes vadītājs,

Domes priekšsēdētājs

/personiskais paraksts/

Jānis Vītoliņš
(2022.gada 15.februārī)

Domes sēžu sekretāre

/personiskais paraksts/

Sintija Putniņa
(2022.gada 15.februārī)

Domes sēdē pieņemto lēmumu
saraksts
(2022.gada 8.februārī)

PROTOKOLS NR.3

Nr.p.k.	Nr.	Izskatāmā jautājuma nosaukums	Ziņotājs
1.	Lēmums Nr.9	Par Ventspils valstspilsētas pašvaldības domes aicinājumu Saeimai nepieņemt trešajā lasījumā likumprojektu «Grozījumi Likumā par ostām» (Nr.1045/Lp13)	I.Sarmulis